

.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Bilag 1 – Øvrige resultater

Bilag til vurderingsnotatet: *Klimaeffekter ved differentieret moms og afgifter på fødevarer*

Indhold

1	Indledning	2
2	Følsomhedsanalyse – Finansiering ved indkomstskatter	2
3	Følsomhedsanalyse – Mindre prisfølsomt forbrug.....	4
3.1	Baggrund for analyse	4
3.2	Resultater	4
	Referencer	7

1 Indledning

Dette bilag beskriver to følsomhedsanalyser til vurderingsnotatet *Klimaeffekter ved differentieret moms og afgifter på fødevarer*. Yderligere resultater samt metode kan findes i vurderingsnotatet.

2 Følsomhedsanalyse – Finansiering ved indkomstskatter

I denne følsomhedsanalyse ændres finansieringen for scenarie 3 og 4

Finansieringen af politiske tiltag har betydning for klimaeffekterne. Klimarådet har i vurderingsnotatet *Klimaeffekter ved differentieret moms og afgifter på fødevarer* vist, at finansieringsformen har betydning for effekterne ved en momsnedsættelse på fødevarer (scenarie 1).

I scenarie 3 pålægges en afgift på klimabelastende fødevarer (okse- og svinekød samt mejeriprodukter). Afgiftssatsen svarer til en 10 pct. stigning i prisen på varerne. Tiltaget fører til et afgiftsprovenu, som i hovedscenariet går til et højere offentligt forbrug. I scenarie 4 pålægges afgiften på klimabelastende fødevarer i kombination med nulmoms på frugt og grønt. Kombinationen fører til et underskud i statskassen, som i hovedresultaterne i scenarie 4 finansieres med et højere offentligt forbrug.

Dette kapitel viser effekterne, hvis scenarie 3 og 4 finansieres ved ændringer i indkomstskatter. Resultaterne for en finansiering via lavere indkomstskatter for scenarie 1 kan findes i vurderingsnotatet, afsnit 5.4.

Tabel 2.1 viser resultater for de to scenarier både med finansiering ved offentligt forbrug, som også er vist i vurderingsnotatet, samt ved indkomstskatter.

Tabel 2.1 Resultater for scenarie 3 - 4 finansieret af hhv. ændring i offentligt forbrug og ændring i indkomstskatter sammenlignet med basisscenariet (årligt gennemsnit 2028-2040)

Scenarie	Ændring i territoriale udledninger (mio. ton CO ₂ e)	Ændring i forbrugsbase rede udledninger (mio. ton CO ₂ e)	Ændring i priser (alle goder)	Ændring i priser (fødevarer)	Ændring i husholdningers forbrugsmuligheder	Ændring i offentligt forbrug
Scenarie 3 – Afgiftsprovenue går til højere offentligt forbrug	- 0,06 (- 0,4 pct.)	- 0,19 (- 0,4 pct.)	0,4 pct.	3,3 pct.	- 4,1 mia. kr.	4,0 mia. kr.
Scenarie 3 – Afgiftsprovenue går til lavere indkomstskatter	- 0,05 (- 0,3 pct.)	- 0,11 (- 0,2 pct.)	0,4 pct.	3,3 pct.	- 0,5 mia. kr.	0,1 mia. kr.
Scenarie 4 – Finansieret ved lavere offentligt forbrug	- 0,07 (- 0,4 pct.)	- 0,06 (- 0,1 pct.)	- 0,1 pct.	- 0,4 pct.	1,5 mia. kr.	- 1,7 mia. kr.
Scenarie 4 – Finansieret ved højere indkomstskatter	- 0,08 (- 0,4 pct.)	- 0,09 (- 0,2 pct.)	- 0,1 pct.	- 0,4 pct.	0,1 mia. kr.	- 0,2 mia. kr.

Anm. 1: Resultaterne er et årligt gennemsnit fra 2028 til 2040.

Anm. 2: Der antages en prisovervæltning på 100 pct. ved nedsættelse af moms samt indførelse af afgifter. Ved en lavere prisovervæltning vil klimaeffekterne være mindre.

- Anm. 3: De forbrugsbaserede udledninger består både af de territoriale og de globale udledninger tilknyttet dansk forbrug.
- Anm. 4: Ændringen i husholdningers forbrugsmuligheder beskrives via en '*equivalent variation*'-beregning (EV-målet) i GrønREFORM. EV-målet beskriver den samlede ændring i husholdningers indkomst, priser og formue som følge af den implementerede politik. Målet er beskrevet nærmere i kapitel 3 i vurderingsnotatet *Klimaeffekter ved differentieret moms og afgifter på fødevarer*.
- Anm. 5: Resultaterne er opgjort i 2025-priser.
- Kilde: Klimarådet pba. beregninger i GrønREFORM.

For en afgiftsstigning falder udledningerne mindre i følsomhedsanalysen

I scenarie 3, som indebærer afgifter på klimabelastende fødevarer, falder de territoriale og de forbrugsbaserede udledninger med henholdsvis 0,05 og 0,11 mio. ton CO₂e, når afgiftsprovenuet anvendes til at sænke indkomstskatterne. Anvendes provenuet i stedet til at øge det offentlige forbrug, er reduktionerne henholdsvis 0,06 og 0,19 mio. ton CO₂e. Det skyldes, at en tilbageførsel via lavere indkomstskatter øger husholdningernes forbrugsmuligheder mere end en tilsvarende stigning i det offentlige forbrug. Tilbageførsel af provenuet til husholdninger trækker dermed i retning af højere udledninger.

I kombiscenariet falder udledningerne mere i følsomhedsanalysen

I scenarie 4, som indebærer afgifter på klimabelastende fødevarer samt reduceret moms på frugt og grønt, falder de territoriale udledninger en smule mere, hvis scenariet finansieres af højere indkomstskatter. Det skyldes, at udledningerne falder mere fra både landbruget og husholdningernes egne udledninger (fx transport og opvarmning) sammenlignet med en finansiering ved offentligt forbrug. Faldet kommer fra et fald i husholdningernes købekraft, når de skal betale mere i skat.

Husholdningernes forbrugsmuligheder er større, hvis afgiftsprovenu benyttes til skattelettelser

I scenarie 3 falder husholdningernes forbrugsmuligheder med 0,5 mia. kr., når afgiftsprovenuet tilbageføres gennem lavere indkomstskatter, mod 4,1 mia. kr., hvis provenuet i stedet går til højere offentligt forbrug. Husholdningernes forbrugsmuligheder falder altså mindre, når afgiftsprovenuet tilbageføres gennem lavere indkomstskatter, da lavere indkomstskatter øger den disponible indkomst.

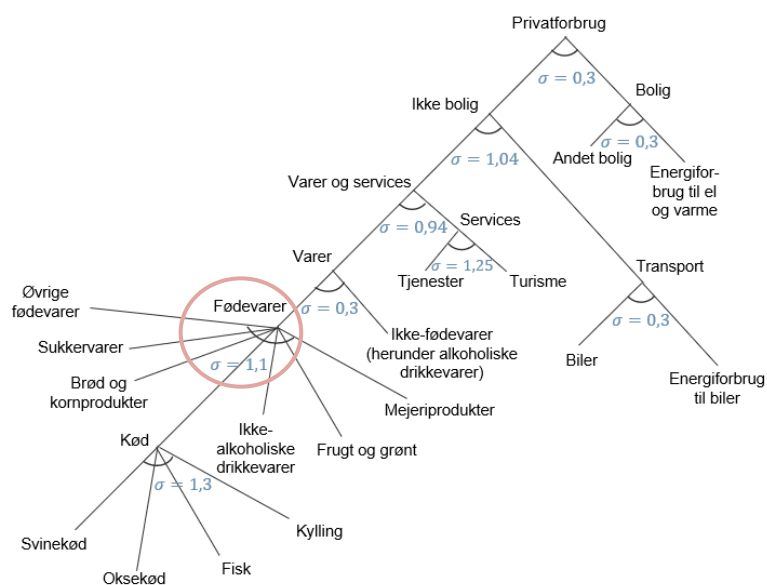
I scenarie 4 falder forbrugsmulighederne med 0,5 mia. kr., når faldet i afgiftsprovenu finansieres gennem højere indkomstskatter, mens de stiger med 1,5 mia. kr., hvis finansieringen i stedet sker gennem lavere offentligt forbrug. Der er dermed færre forbrugsmuligheder, når det finansieres gennem højere indkomstskatter, da højere indkomstskatterne reducerer den disponible indkomst.

3 Følsomhedsanalyse – Mindre prisfølsomt forbrug

3.1 Baggrund for analyse

Prisfølsomheden reduceres i modellen

Prisfølsomheden i fødevarerforbruget har betydning for resultaterne i GrønREFORM. Mikroøkonomiske studier indikerer, at prisfølsomheden i fødevarerforbruget kan være lavere end den, der anvendes i GrønREFORM.¹ Klimarådet har derfor gennemført en følsomhedsanalyse, hvor substitutionselasticiteten for fødevarer reduceres fra 1,1 til 0,3 (se figur 3.1).

Figur 3.1 Husholdningers forbrug i GrønREFORM.

Anm.: σ angiver substitutionselasticiteter mellem forskellige varer under hver varegruppe. I følsomhedsanalysen ændres substitutionselasticiteten for fødevarer fra 1,1 til 0,3.

Kilde: Klimarådet pba. GrønREFORM, m.fl.²

En lavere substitutionselasticitet indebærer, at forbrugerne i mindre grad ændrer deres forbrug, når priserne ændrer sig. Følsomhedsanalysen viser derfor generelt mindre ændringer i forbrug og dermed drivhusgasudledninger end i hovedscenarierne.

3.2 Resultater

En lavere prisfølsomhed har betydning for resultaterne

Tabel 3.1 viser effekterne, når prisfølsomheden for fødevarer ændres fra 1,1 til 0,3, sammenlignet med hovedscenarierne. Effekterne er vist for scenarie 1, 3 og 4. For scenarie 2 ændrer de relative priser sig ikke, og der bliver dermed ingen realøkonomiske effekter.

Tabel 3.1 Resultater for scenarie 1, 3 og 4 for hovedscenarier og følsomhed.

Scenarie	Ændring i territoriale udledninger (mio. ton CO ₂ e)	Ændring i forbrugsbase rede udledninger (mio. ton CO ₂ e)	Ændring i priser (alle goder)	Ændring i priser (fødevarer)	Ændring i husholdningers forbrugsmuligheder	Ændring i offentligt forbrug
Scenarie 1 – Standard prislelsomhed (1,1)	0,07 (0,4 pct.)	0,52 (1,1 pct.)	- 1,4 pct.	- 11,7 pct.	17,2 mia. kr.	- 16,9 mia. kr.
Scenarie 1 – Lav prislelsomhed (0,3)	0,06 (0,3 pct.)	0,44 (1,0 pct.)	- 1,4 pct.	- 11,7 pct.	16,7 mia. kr.	- 15,4 mia. kr.
Scenarie 3 – Standard prislelsomhed (1,1)	- 0,06 (- 0,4 pct.)	- 0,19 (- 0,4 pct.)	0,4 pct.	3,3 pct.	- 4,1 mia. kr.	4,0 mia. kr.
Scenarie 3 – Lav prislelsomhed (0,3)	- 0,04 (- 0,2 pct.)	- 0,15 (- 0,3 pct.)	0,4 pct.	3,3 pct.	- 4,2 mia. kr.	3,8 mia. kr.
Scenarie 4 – Standard prislelsomhed (1,1)	- 0,07 (- 0,4 pct.)	- 0,06 (- 0,1 pct.)	- 0,1 pct.	- 0,4 pct.	1,5 mia. kr.	- 1,7 mia. kr.
Scenarie 4 – Lav prislelsomhed (0,3)	- 0,03 (- 0,1 pct.)	- 0,04 (- 0,1 pct.)	- 0,1 pct.	- 0,4 pct.	0,6 mia. kr.	- 0,6 mia. kr.

- Anm. 1: Resultaterne er baseret på scenarier med finansiering ved ændring i offentligt forbrug. Resultater for finansiering gennem indkomstskatter kan findes i afsnit 5.4 i vurderingsnotatet samt i kapitel 2. Resultaterne er et årligt gennemsnit fra 2028 til 2040.
- Anm. 2: Der antages en prisovervæltning på 100 pct. ved nedsættelse af moms samt indførelse af afgifter. Ved en lavere prisovervæltning vil klimaeffekterne være mindre.
- Anm. 3: De forbrugsbaserede udledninger består både af de territoriale og de globale udledninger tilknyttet dansk forbrug.
- Anm. 4: Ændringen i husholdningers forbrugsmuligheder beskrives via en 'equivalent variation'-beregning (EV-målet) i GrønREFORM. EV-målet beskriver den samlede ændring i husholdningers indkomst, priser og formue som følge af den implementerede politik. Målet er beskrevet nærmere i kapitel 3 i vurderingsnotatet *Klimaeffekter ved differentieret moms og afgifter på fødevarer*.
- Anm. 5: Resultaterne er opgjort i 2025-priser.
- Anm. 6: Scenarie 1 er inklusiv en momsnedsættelse på drikkevarer.
- Kilde: Klimarådet pba. beregninger i GrønREFORM.

En lavere prisfølsomhed fører til mindre effekt på drivhusgasudledninger

Følsomhedsanalysen viser, at en lavere prisfølsomhed mindsker både stigningen i de territoriale og de forbrugsbaserede drivhusgasudledninger ved en reduktion af momsen (scenarie 1) og reduktionen i udledningerne ved en afgift (scenarie 3 og 4), se tabel 3.1.

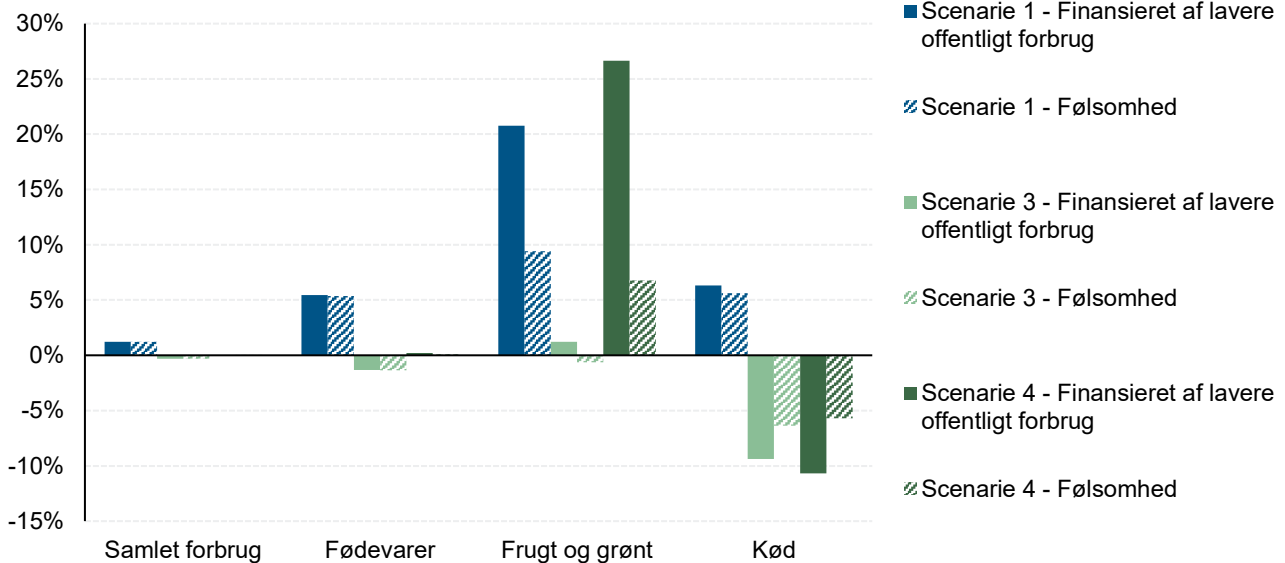
Effekten er gennemgående mindre i følsomhedsscenariet end i hovedscenariet, men overordnet er ændringen i effekterne relativt små. Ved en reduktion af momsen på fødevarer (scenarie 1) stiger de territoriale udledninger eksempelvis med 0,06 mio. ton CO₂e i følsomhedsscenariet frem for 0,07 mio. ton CO₂e i hovedscenariet. For de forbrugsbaserede udledninger er forskellen tilsvarende 0,44 mio. ton CO₂e mod 0,52 mio. ton CO₂e.

Ved en afgift på kød- og mejeriprodukter (scenarie 3) er reduktionen i de territoriale udledninger 0,04 mio. ton CO₂e i følsomhedsscenariet mod 0,06 mio. ton CO₂e i hovedscenariet. Når afgiften på kød- og mejeriprodukter kombineres med nul moms på frugt og grønt (scenarie 4), er reduktionen 0,03 mio. ton CO₂e mod 0,07 mio. ton CO₂e i hovedscenariet.

Fødevarer kategorierne driver forskellen mellem hoved- og følsomhedsscenariet

Den største forskel, når substitutionselasticiteten reduceres, er på privatforbruget af frugt og grønt, se figur 3.2. I scenarie 1 er faldet i privatforbruget af frugt og grønt 9 pct. mod 21 pct i hovedscenariet. I scenarie 4 falder forbruget fra omkring 27 pct. til 7 pct. Dertil bliver forbruget af frugt og grønt mindre i scenarie 3. Det samlede forbrug af fødevarer er derimod kun en smule mindre i følsomhedsscenariet. Det skyldes, at frugt og grønt udgør en begrænset mængde af det samlede forbrug.

Pct.-vis ændring i
privatforbrug

Figur 3.2 Ændring i privatforbruget (mængde målt i kr.) fordelt på forbrugsgrupper

Anm. 1: Resultaterne er et årligt gennemsnit fra 2028 til 2040.

Anm. 2: Resultaterne er baseret på scenarier med finansiering ved ændring i offentligt forbrug.

Anm. 3: Fødevarer er inklusive drikkevarer.

Kilde: Klimarådet pba. beregninger i GrønREFORM.

Referencer

¹ Blakely, T., Nghiem, N., Genc, M., Mizdrak, A., Cobiac, L., Mhurchu, C. N., Swinburn, B., Scarborough, P., & Cleghorn, C., *Modelling the health impact of food taxes and subsidies with price elasticities: The case for additional scaling of food consumption using the total food expenditure elasticity*, 2020, PLOS ONE 15(3), e0230506; Dogbe, W., & Revoredo-Giha, C., *Nutritional and Environmental Assessment of Increasing the Content of Fruit and Vegetables in the UK Diet*, 2021, Sustainability 13(3), 1076; Gustavsen, G. W., & Rickertsen, K., *Adjusting VAT rates to promote healthier diets in Norway: A censored quantile regression approach*, 2013, Food Policy 42, 88–95; Harding, M., & Lovenheim, M., *The effect of prices on nutrition: Comparing the impact of product- and nutrient-specific taxes*, 2017, Journal of Health Economics 53, 53–71; Larsson, J., Månsson, E., Röö, E., Säll, S., Patterson, E., Elinder, L. S., Nässén, J., & Ejelöv, E., *Cost-neutral food tax reforms for healthier and more sustainable diets*, 2026, Ecological Economics 240, 108822; og Alexandri, C., Pauna, B., & Saman, C., *Change in Household Demand in the Context of Concerns Regarding the Transition to a Healthy Diet*, 2025, Amfiteatru Economic 27(69), 384.

² Kirk, J. S. og Hansen, M. K., *Elasticiteter og markedsvilkår i GrønREFORM*, 2023.

